

zaterdag

22.10.2016

20.00 Concertzaal

Nagesprek door

Annemarie Peeters

Sterke vrouwen: Judith, Caecilia & Magdalena

Ensemble Correspondances

CONCERTGEBOUW BRUGGE

'Hier is het hoofd van
Holofernes, die God
door een vrouwenhand
liet doden.'

Uitvoerders en programma

Caroline Weynants, Violaine Le Chenadec,

Judith Fa & Caroline Arnaud: sopraan

Lucile Richardot: mezzosopraan

Stephen Collardelle: hautecontre

Etienne Bazola & Davy Cornillot: taille

René Ramos, Renaud Bres &

Nicolas Brooymans: bas

Béatrice Linon, Josèphe Cottet,

Sandrine Dupé & Simon Pierre: viool

Lucile Perret & Matthieu Bertaud: fluit

Mathilde Vialle, Myriam Rignol,

Etienne Floutier & Antoine Touche:

basse de violon

Pierre Gallon: klavecimbel

Thibaut Roussel: teorbe

Diego Salamanca: luit

Sébastien Daucé: orgel & leiding

Vincent Huguet: regie

Aurélie Maestre: scenografie

Bertrand Couderc: licht

Clémence Pernoud: kostuums

coproductie: Théâtre de Caen en

Abbaye de Royaumont

met de steun van de Fondation Daniel et

Nina Carasso, *grand mécène* van de

Fondation Royaumont

deze productie ontving bovendien steun van

Spedidam en Adami

Marc-Antoine Charpentier (1643-1704)

O sacramentum pietatis, H274

Judith sive Bethulia Liberata, H391

Caroline Weynants: Judith

Violaine Le Chenadec: Dienster

Davy Cornillot: Ozias

Renaud Bres: Holofernes

In odorem unguentorum, H51

Magdalena lugens, H343

Lucile Richardot: Magdalena

Violaine Le Chenadec &

Stephen Collardelle: Vertellers

Caecilia virgo et martyr, H397

Judith Fa: Caecilia

Etienne Bazola: Valerianus

Stephen Collardelle: Tiburtius

Nicolas Brooymans: Almachius

Davy Cornillot: Verteller

Caroline Weynants, Violaine Le Chenadec,

Caroline Arnaud & Lucile Richardot:

Engelen

Sub tuum praesidium, H28

Met Nederlandse boventiteling

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

Drie vrouwen: Judith, Magdalena en Caecilia

Binnen het werk van Marc-Antoine Charpentier vormen de *histoires sacrées* een klasse apart. Muziek van de grootste schoonheid waarvan we weliswaar de partituur nog hebben, maar zonder precies te weten waar en hoe die werd uitgevoerd. De *histoires*, vaak in het Latijn, vrij kort en voor een beperkt aantal instrumenten en zangers, hebben veelal een bijbelse figuur als onderwerp. We kunnen ze zien als kleine geestelijke opera's of als barokke echo's van de middeleeuwse mysteriespelen in de manier waarop ze hun verhaal vertellen. De geschiedenissen van deze heiligen en martelaars komen ons bekend voor zonder ze echt te kennen, we komen ze tegen in kerken en musea, waar we ons een beeld vormen van hun kracht of juist hun mildheid, oog in oog met een schilderij van Zurbarán of Philippe de Champaigne.

Judith, Magdalena, Caecilia ... hun namen roepen herinneringen op aan bijbelpassages en mythische landen. In de kerkelijke allegoriën staat hun lot al eeuwenlang symbool voor de deugden. Hun verhaal was voorbeeldig, hun bestaan een verre herinnering, maar dankzij de muziek van Charpentier lijken de emoties die erin vervat liggen – vreugde, twijfel, lijden – intact. Misschien nog wel meer dan de schilderkunst, die ons hun gezichten en hun metaforische attributen toont, wekt hun gezang de emoties tot leven op een heel actuele manier, zodat de vrouwen onze tijdgenoten worden. Onze samenleving zag in de laatste jaren op een schokkende en beklivende manier de figuur van de martelaar weer een centrale plaats innemen en antwoordt met vooral onbegrip, terwijl in naam van religie de spanning en de emoties toenemen. In die context kunnen de heroïsche weduwe Judith, de boetvaardige

Magdalena of Caecilia de bekeerlinge van hun voetstuk en uit hun altaarstukken stappen om ons de kracht van hun ervaringen te laten zien en horen.

Ze zijn vrouw, wat hen nu net als vroeger tot heel specifieke sprekers maakt. Ze zijn vrouwen omringd door mannen en engelen, vrouwen onderworpen door een samenleving die ze prijst of vervloekt, een samenleving die altijd klaar staat met een oordeel. Omdat ze zich plotseling geconfronteerd zagen met een buitengewone situatie stapten ze uit de rangen, de geschiedenis binnen. In dat unieke, doorslaggevende moment betreden ze nu het podium. Judith, Magdalena, Caecilia: als een drieëenheid, als drie zusters die ons vertellen over hun angst, hun wanhoop of hun overwinning. Als Magdalena in haar grot in de Sainte-Baume weent om de dood van Christus, dan zingt ze de klacht van iedereen die een dierbare verloor, kleur gevend aan een eindeloze, onomkeerbare liefde, en ze toont ons een mogelijk pad van pijn naar vrede. En als de bekeerde Caecilia strijdt om haar naasten te bekeren, dan spreekt ze over onze eigen afgronden en het diepe verlangen naar transformatie van onszelf en anderen. Hun lot verbinden, luisteren naar wat zij ons te zeggen hebben, ze neerzetten als vrouwen van vlees en bloed wier tranen en vreugde we serieus nemen, dat is voor een regisseur van Charpentiers *histoires sacrées* de uitdaging.

Vincent Huguet

Een muzikale uitzondering van de Grand Siècle

Marc-Antoine Charpentier is de meest atypische figuur in het Franse muzieklandschap van de 17e eeuw. Hij volgde in de voetsporen van zijn familie een opleiding tot drukker, waardoor hij toegang kreeg tot de burgerlijke kringen in Parijs. Hij besloot op zijn twintigste echter om die wereld achter zich te laten en naar Rome te reizen, om zich daar aan de muziek te wijden. Deze reis, tegelijk een breuk en een initiatie, bracht hem in contact met een nieuwe wereld, een wereld waarvan men in Frankrijk nauwelijks weet had: de kunst van het 'bel canto' uit de opera; een liefde voor enscenering, of het nu gaat om wereldlijk of geestelijk repertoire; de ontdekking van ongekende harmonieën en kleuren; of nog de meerkorigheid. Ook de ontmoetingen met de grote meesters die in Rome actief waren, moeten een geweldige indruk hebben gemaakt op zijn muzikale persoonlijkheid. Natuurlijk beluisterde hij hun muziek, maar we mogen aannemen dat hun gesprekken minstens zo belangrijk waren.

Terug in Parijs belandde Charpentier in het Hôtel de Guise in de dienst van een 'sterke vrouw'. Marie de Guise, prinses uit een even prestigieuze als problematische familie (haar voorouders hadden deelgenomen aan de Fronde tegen Lodewijk XIV), had haar jeugd in ballingschap in Italië doorgebracht. Aan die tijd hield ze een Zuiderse voorliefde over, vooral wat betreft de muziek. Als vrije en onafhankelijke vrouw trad Marie de Guise nooit in het huwelijk, noch probeerde ze na haar terugkeer in Frankrijk weer in de gunsten te komen van haar koninklijke neef Lodewijk. Integendeel: haar leven lang koesterde ze de onafhankelijkheid die alleen haar hoge geboorte mogelijk maakte. Ze omringde zich met een uitzonderlijk hof, van wie vele bedienden tegelijk buitengewoon

getalenteerde musici waren. Het ultieme bewijs: ze verzekerde zich van de diensten van Marc-Antoine Charpentier, in zijn veld even atypisch als zij. De scherpste geesten maakten van haar stadspaleis een epicentrum van het intellectuele en muzikale leven in Parijs, zonder ook maar een mondain spoortje. In dit kader kreeg Charpentier van de prinses alle vrijheid om zijn genie tot bloei te laten komen, ver van de vaste vormen van het hof, zelfs al hield ze zelf een grote invloed op de teksten die in haar huis op muziek werden gezet.

In het muzieklandschap van hun tijd zijn de *histoires sacrées* echt een uitzondering: geïnspireerd door de Romeinse muziek zetten ze als in een kleine opera een parabel uit de Bijbel of het verhaal van een heilige in scène. De werken werden buiten de kerkdiensten uitgevoerd, maar kunnen we spreken van echte voorstellingen? Zelfs zonder dat we de formele context van de werken kennen, aanwijzingen zijn er zeker. Deze stichtelijke verhalen moesten bijdragen aan de geestelijke vorming van de selecte groep luisteraars die ze bereikten. Het was dus een kwestie om juist die figuren voor het voetlicht te brengen wiens verhalen weerklank zouden vinden bij het publiek. Alles in deze muziek roept om theater: de personages, de verteller, de spanningen die tussen hen ontstaan, de tegenstelling tussen groepen. Zonder een historische reconstructie te pretenderen, willen wij met een enscenering van deze *histoires* de kern van Charpentiers idee van het heilige weergeven.

Sébastien Daucé

Ensemble Correspondances (FR) werkt sinds 2008 aan de herontdekking van beroemde componisten als Marc-Antoine Charpentier en als nu minder gekende, maar in hun tijd gevierde en vaak uitgevoerde auteurs als Antoine Boësset en Etienne Moulinié. De opnames van het ensemble werden enthousiast onthaald, zowel hun eerste twee cd's *O Maria* (2010) en *L'Archange et le Lys* (2011) bij Zig Zag Territoires, als hun meer recente bij Harmonia Mundi, waaronder Charpentiers *Litanies à la Vierge* en de *Leçons de ténèbres* van Delalande. De meest recente opname is het *Ballet royal de la Nuit*, vorig jaar het slotconcert van het MAfestival. Correspondances dook al op in de programma's van alle grote Franse oude-muziekfestivals en treedt ook geregeld op in de rest van Europa, in Japan en in Colombia. Het ensemble is momenteel in residentie bij het Centre culturel de rencontre d'Ambronay en begon dit seizoen een langdurige samenwerking met het Théâtre de Caen, waar de voorstelling van vanavond eerder deze maand in première ging.

Organist en klavecijnist Sébastien Daucé (FR) heeft een bijzondere passie voor de Franse 17e eeuw, een periode waaraan hij zich met liefde wijdt sinds zijn studies in Lyon. Hij was lid van ensembles als Elyma, Pygmalion, Akadéma en het Orchestre Philharmonique de Radio France, terwijl hij onder leiding van Kenneth Weiss meer ervaring opdeed in oude muziek tijdens de academies 2006 en 2007 van het festival van Aix-en-Provence. Een jaar later richtte hij Correspondances op, aanvankelijk vooral gericht op de Franse 'grand siècle' maar inmiddels evengoed bezig met barokmuziek uit heel Europa, met name ook uit Engeland. Sébastien Daucé is *artiste associé* van de Fondation Royaumont.

Behalve als uitgever en kunstcriticus is Vincent Huguet (FR) sinds enige jaren actief als regisseur, aanvankelijk als assistent van Patrice Chéreau. Zo was hij in 2013 dramaturg bij diens encenering van Strauss' *Elektra*, een voorstelling waarvan hij later in Milaan en New York de hernemingen regisseerde. In de loop der jaren werkte hij bovendien aan de zijde van Luc Bondy, Peter Sellars en Ivo van Hove. In 2012 tekende hij bij de Opéra national de Montpellier voor zijn eerste regie, *Lakmé* van Delibes, in 2015 gevolgd door het theatrale concert *Love / Obey* met Rosemary Standley en eerder dit jaar *To be or not to be* bij de Opéra de Rouen.

Kom op zaterdag 29 oktober naar het gratis feest van de klassieke muziek in Brugge! Alle info op www.concertgebouw.be

Ontdek de kunstcollectie van het Concertgebouw

Annunciation, Pavel Bůchler © Tim Theo Deceuninck

Concertgebouw Brugge verleent onderdak aan een interessante verzameling actuele kunst, die gestaag aangroeit. Voor deze collectie wordt nauw samengewerkt met architect Paul Robbrecht, die samen met de kunstenaars kiest voor werken die in de moderne architectuur zelf geïntegreerd kunnen worden.

In 2014 kreeg het Concertgebouw er het kunstwerk *Annunciation* bij. Deze klankinstallatie van de Tsjechische kunstenaar Pavel Bůchler, bestaande uit een reeks luidsprekers uit een voormalig Oostblokstadion, is te bewonderen in de trappenhal aan de westzijde. In de installatie wordt een opname afgespeeld van gezoem van bijen dat het gevoel van een juichende menigte kan oproepen, meteen ook een verwijzing naar de gevoelens die muziek en dans kunnen losmaken.

Vox Luminis

vr 16.12.16 / 20.00 / Concertzaal
Vox Luminis / Schütz' kerstverhaal
Voor zijn kleurrijke *Weihnachtshistorie* trok Schütz alle middelen uit de kast. Elk personage krijgt een verrukkelijk portret in het klein, geschilderd met violen, gamba's, trombones, fluiten en cornetti. Vox Luminis, specialisten in het kleine en fijne, brengen een muzikale revolutie tot klinken in dit kerstconcert met de mooiste voorbeelden van die nieuwe Noord-Duitse stijl.

Paul Agnew © Denis Rouvre

za 14.01.17 / 20.00 / Concertzaal
Les Arts Florissants & Paul Agnew / Monteverdi's meesters
Als Monteverdi zijn meesters imiteerde, dan was dat een respectvol eerbetoon. Omringd door sterren als de componist De Wert en de dichters Guarini en Tasso ontketende hij in Mantua een ware muzikale revolutie. Alles draait om de emoties, de luisteraar moet voelen! Grootse emoties in de kleinste bezetting.

ELENA CHERNYSHOVA

za 10.09.16 – zo 20.11.16

In het Concertgebouwcafé, de Inkomhal & het Atrium kan u Rusland ook in beelden ontdekken. De Russische fotografe Elena Chernyshova legde in de fotodocumentaire *Days of Nights – Nights of Day* het dagelijkse leven in de Siberische mijnstad Norilsk vast.

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT
BRUGGE 34

Praat na de voorstelling gezellig na in het Concertgebouwcafé of vertel ons wat u ervan vond op Facebook of Twitter (@concertgebouwbr).

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. www.concertgebouw.be/services.

DeMorgen.

Knack

Klara

FOCUS|WTV